

1. APROPANT-NOS A LES ARRELS DE LES VIOLÈNCIES DE GÈNERE

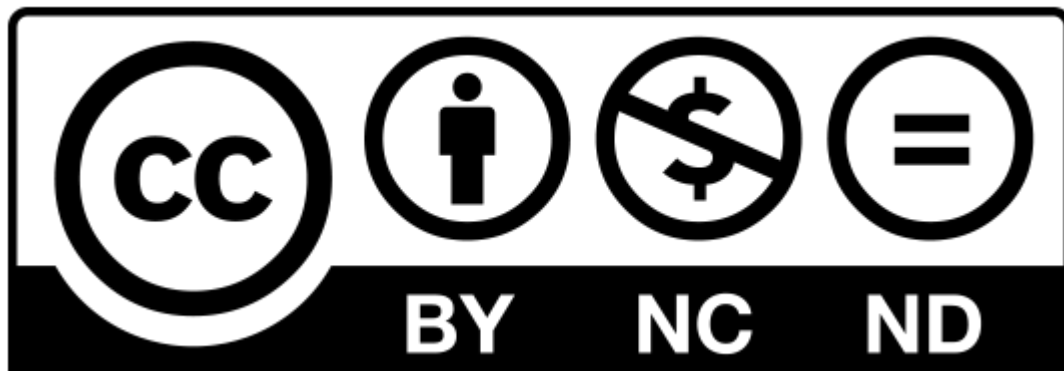
Eines per a professionals que treballen amb joves

CONeixEMENT COL·LECTIU!

Hola! Si fas servir aquest material no t'oblidis de la cultura Creative Commons. Compartim i creem coneixement des del reconeixement.

Cita l'autoria – No treguis beneficis – Comparteix sense modificar – Utilitza aquestes llicències

TÉRMINOS Y CONDICIONES

BY

Attribution **Atribución**

Otros pueden copiar, distribuir, mostrar, ejecutar y mezclar tu trabajo si ellos mencionan tu nombre si lo solicitas.

ND

No Derivative Works **No modificar**

Otros pueden copiar, distribuir, mostrar o ejecutar copias exactas tu trabajo, pero no modificarlas.

SA

Share Alike **Misma licencia**

Otros pueden distribuir tu trabajo solamente bajo una licencia idéntica a la que escojas para tu trabajo.

NC

Non-Commercial **No comercial**

Otros pueden copiar, distribuir, mostrar, ejecutar o modificar tu trabajo pero solo para propósitos no comerciales.

- Sexe
- Gènere
- Sistema sexe-gènere, sistema de gènere o heteropatriarcal
- Estereotips de gènere
- Rols de gènere
- Socialització de gènere
- Norma heterosexual
- Model de l'amor romàntic
- Desigualtats de gènere

SISTEMA SEXE-GÈNERE

“No es neix dona, s'arriba a ser-ho”

	NORMA		EXCLUSIONS
SEXE	MASCLE	FEMELLA	INTERSEXUALS
IDENTITAT DE GÈNERE	↓ HOME	↓ DONA	TRANSSEXUALS, TRANSGÈNERES
EXPRESSIÓ DE GÈNERE	↓ MASCULÍ	↓ FEMENINA	DONES NO FEMENINES, HOMES NO MASCULINS
ORIENTACIÓ SEXUAL	↓ T'AGRADEN LES DONES	↓ T'AGRADEN ELSHOMES	LESBIANA, GAI, BISEXUAL

Desigualtats de gènere

- Les desigualtats de gènere són la **distribució de rols i poders** a la nostra societat que atorga un valor superior a un gènere (masculí) en vers l'altre (femení).
- Alguns exemples:
 - . Feminització del **treball de cura**
 - . Divisió sexual del treball
 - . Por i inseguretats al carrer – espai públic (**s'ha reproduït a la xarxa?**)
 - . **Bretxa digital**
 - . Pressió de la maternitat
 - . Ús legítim de la violència per part dels homes
 - . Objectualització del cos de les dones

MOMENT VITAL DE L'ADOLESCÈNCIA

- És un moment de nous **aprenentatges i dols**, dels més complexes i complerts de la persona
- Es viuen grans **canvis corporals** i hormonals
- És l'època de reafirmar la “**identitat personal**”
- Són el **reflexe i el fruit** dels valors de la societat i el món adult

LES CAIXES DEL GÈNERE

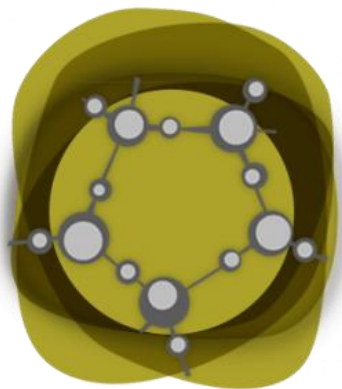
Socialització masculina

- Forta pressió de grup
- L'expressió de les emocions està penalitzada
- Homofobia omnipresent
- Obligació de parlar de sexe de manera constant i vexatòria per a les dones
- Model de masculinitat rígid, autoritari i agressiu

Socialització femenina

- L'amor com a eix central
- Tendència a patir complexes per comparació amb el model de bellesa
- Objectes desitjats que no subjectes desitjants
- Indefensió apresada
- Model de feminitat rígid, dependent i devaluat

Moltes gràcies!!!

Web de Candela: www.candela.cat

Blog La Lore. Espai jove sobre sexualitats, relacions i gènere: <http://lalore.org>

OASIS: oasislgtb.wordpress.com

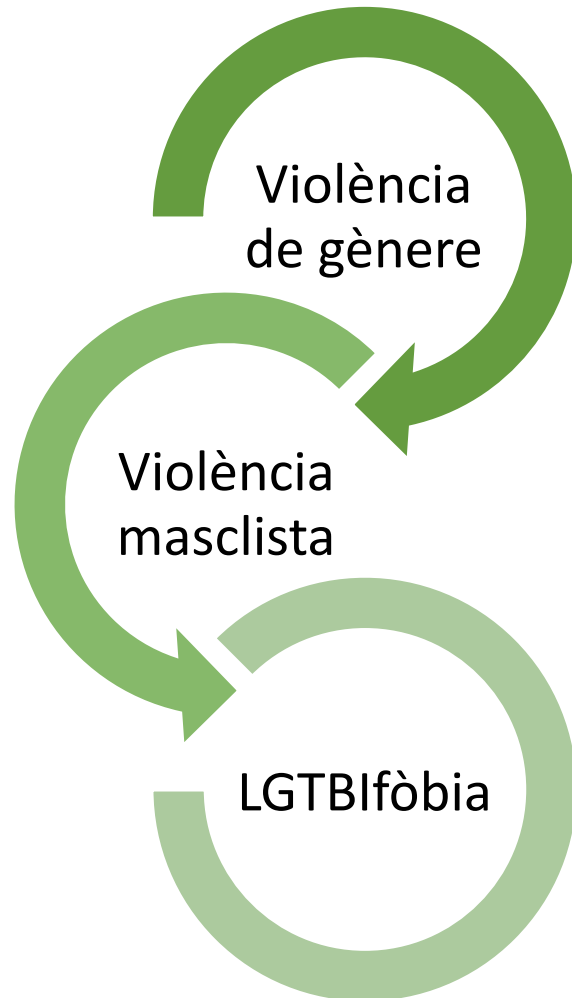
Facebook: <https://www.facebook.com/associaciocandela>

 Candela

2. JOVENTUT: SEXUALITAT, AMOR I VIOLÈNCIA

[Llei Orgànica 1/2004](#)

De Medidas de Protección Integral contra la Violencia de Género.

[Llei 5/2008](#)

Del dret de les dones a eradicar la violència masclista

[LLei 11/2014](#)

Per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia

El gènere en sí mateix és una violència

VIOLÈNCIA DE GÈNERE

[Llei Orgànica 1/2004](#), de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere, defineix la violència de gènere

"com a manifestació de la discriminació, la situació de desigualtat i les relacions de poder dels homes sobre les dones, s'exerceix sobre aquestes per part de qui siguin o hagin estat els seus cònjuges o d'els qui estiguin o hagin estat lligats a elles per relacions similars d'afectivitat, àdhuc sense convivència". Així mateix, s'indica que "comprèn tot acte de violència física i psicològica, incloses les agressions a la llibertat sexual, les amenaces, les coaccions o la privació arbitrària de llibertat".

S'entén la violència de gènere com aquella que exerceix un home sobre una dona en l'àmbit de la parella o ex-parella.

VIOLÈNCIA MASCLISTA

[Llei 5/2008](#), de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista, defineix la violència com:

“Violència que s’exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d’un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones”.

o Formes de violència masclista

- Violència física:
- Violència psicològica
- Violència sexual i abusos sexuals
- Violència econòmica

o Àmbits de la violència masclista

- Àmbit de la parella
- Àmbit familiar
- Àmbit laboral
- Àmbit social o comunitari

VIOLÈNCIES DE GÈNERE

Són Violències basades en el gènere:

- Violència **masclista**: violència que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones.
- Violència per **preferència sexual**: Dirigida a aquelles persones que no s'adeqüen a la norma heterosexual (lesbofòbia i homofòbia)
- Violència per **diversitat de gènere**: Dirigida a aquelles persones on la seva identitat de gènere no es correspon amb el sexe de naixement (transfòbia)

+ Les violències de gènere mai són fets aïllats i privats

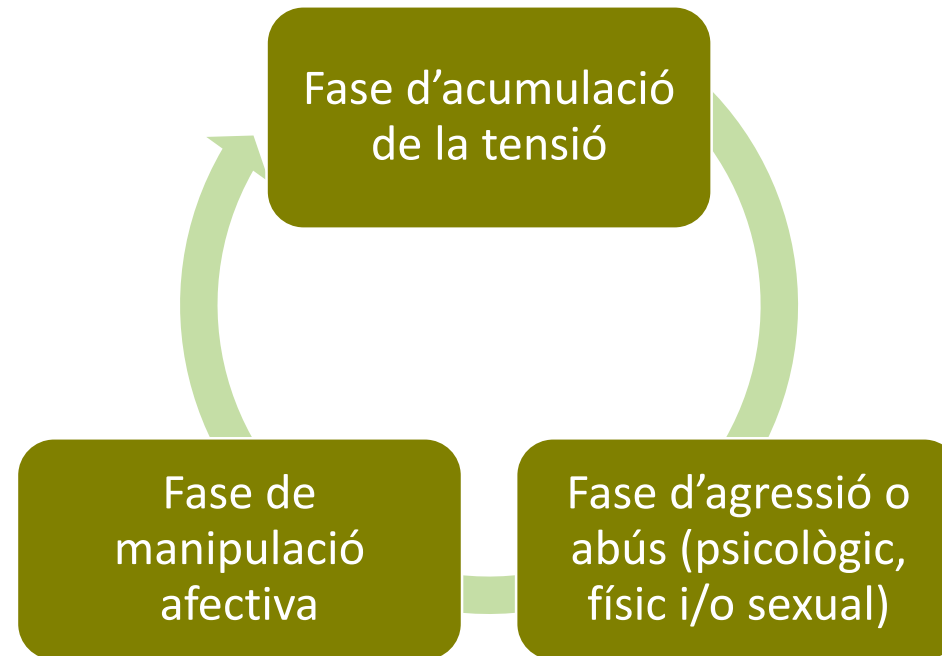
MITES DE L'AMOR ROMÀNTIC

- Diferents per a noies que per a nois
- **Les gelosies** com a garant de l'amor
- Control i violència romantitzades
- Si t'estima és normal que et **et protegeixi/controli**
- Les baralles de parella són **privades**

De l'amor romàntic a la relació abusiva

El cicle de la violència

La violència augmenta d'intensitat i es cronifica

RELACIONS AFECTIU-SEXUALS

- Es caracteritza per l'exploració i l'experimentació, i per tant, per una gran necessitat d'informació
- El seu **imaginari està basat en ideals** d'amor romàntic i no en l'experiència
- La **sexualitat** es presenta de tres maneres:
Tabú – Perill – Pornografia
- Tenen accés a **molta informació, poc contrastada** i sense acompanyament

Què és sexualitat?

“La sexualitat és un **aspecte central de l'ésser humà** al llarg de la seva vida i engloba **el sexe, la identitat de gènere i els rols, l'orientació sexual, l'erotisme, el plaer, la intimitat i la reproducció**. La sexualitat es viu i s'expressa en pensaments, fantasies, desitjos, creences, actituds, valors, conductes, pràctiques, rols i relacions. Tot i que la sexualitat pot incloure totes aquestes dimensions, no totes elles s'experimenten o s'expressen sempre. La sexualitat està influenciada per la interacció de **factors biològics, psicològics, socials, econòmics, polítics, ètics, legals, històrics, religiosos i espirituals.**”

Organització Mundial de la Salut, 2006

VIOLÈNCIA MASCLISTA A L'ADOLESCÈNCIA

• **Violència estètica i mitjans de comunicació:** publicitat sexista, model bellesa hegemònic, cirurgia estètica, ús de la dona com a objecte...

• **Violència masclista dins la parella**

VIOLÈNCIA SEXUAL A L'ADOLESCÈNCIA

- Objectualització del cos de les noies
- Penalització de la sexualitat de les noies
- Ridiculització dels processos biològics
- Comentaris i “piropos”
- Indefensió apresada
- Traspàs de límits: pressió, tocaments, assetjament sexual
- Agressions sexuals: abusos, pràctiques no desitjades, relacions sense consentiment
- Culpabilització de la víctima

Incrementa considerablement la possibilitat de control i pressió així com la gravetat de les conseqüències que pot tenir.

- L'intercanvi de contingut personals es considera **“una prova d'amor”**
- Control de xarxes socials,
- **controlar els perfils i amistats**
- Control del mòvil
- **Triple check**
- Exclusió de les xarxes virtuals
- **Sexpreading** com a venjança

● Necessitat de nou concepte: Sexpreading

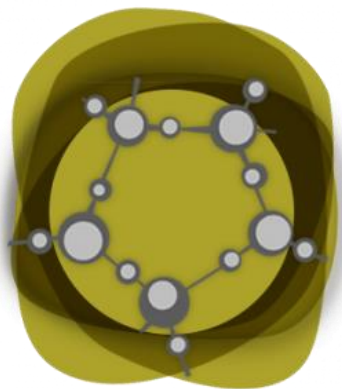
- **Sexting:** Pràctica sexual que consisteix en l'enviament per mitjans digitals de fotos, vídeos o text de caràcter sexual a una altra persona. **És realitza amb el consentiment de qui l'envia i de qui el rep.**

- **Sexpreading:** Enviament per mitjans digitals de fotos, vídeos o text de caràcter sexual **sense el consentiment de la persona que hi apareix**

A tenir en compte

- **Falsa il·lusió d'igualtat:** No aprenem el mateix!
- Cada adolescent és un món/**Interseccionalitat**
- Ús de la 2.0
- **Dificultat per identificar-se** amb el fenomen: Estereotip víctima/agressor

Moltes gràcies!!!

Web de Candela: www.candela.cat

Blog La Lore. Espai jove sobre sexualitats, relacions i gènere: <http://lalore.org>

OASIS: oasislgtb.wordpress.com

Facebook: <https://www.facebook.com/associaciocandela>

 Candela

3. L'ARMARI... PELS ABRICS!

Estratègies d'intervenció contra la discriminació

ESTEROTIPS I FALSES CREENENCES SOBRE EL COL·LECTIU LGBT

ESTEREOTIPS I FALSES CREENCES DEL COL·LECTIU LGTB

GAIS:

- Obsessionats pel sexe
- Infidels i promiscus
- Criden i se'ls hi nota
- Associats al VIH i a les drogues
- Superficials i sensibles

LESBIANES:

- Són masculines i volen ser homes
- Han tingut un trauma
- Són lletges i no troben homes
- Gairebé no tenen sexe i no és de veritat

ESTEREOTIPS I FALSES CREENCES DEL COL·LECTIU LGTB

TRANSSEXUALS FEM:

- Hiperfeminitzades
- Associades a prostitució i món de l'espectacle (sexualment disponibles)
- Les que no s'operen no ho són de veritat

TRANS MASCULINS:

- Invisibilitzats

BISEXUALS:

- Són així per addicció al sexe (vici)
- Estan en una fase transitòria, es passarà
- Són inestables, no poden comprometre's en una relació monògama
- Associats/es a les ITS

HOMOFÒBIA: és l'actitud hostil cap a les persones homosexuals, tant homes com dones. Però, degut a les diferències entre homes gais i dones lesbianes, ens referirem a la discriminació que pateixen els homes gais

LESBOFÒBIA: Discriminació doble que pateixen les lesbianes, en tant que dones i en tant que lesbianes. La lesbofòbia alterna la invisibilització (el no reconeixement de la existència de les lesbianes) i la violència a causa de la seva transgressió dels mandats de gènere i la subordinació a l'home

TRANSFÒBIA: Discriminació, invisibilització i actituds hostils sustentades per la societat sencera cap a les persones trans

LGTBIFòbia INTERIORITZADA: la canalització que fa la persona LGTBI de les actituds socials negatives cap al propi jo, comporta conflictes interns i una pobre auto-acceptació

LGTBIFÒBIA COGNITIVA: Aquella que s'expressa per pensaments, accions i/comentaris

LGTBIFÒBIA AFECTIVA: Sentiments negatius (repulsió, rebuig, por, etc.) que experimenten els subjectes davant el contacte o la possibilitat de relació amb persones LGTBI. Per ser clars: **el fàstic s'aprèn** (Santiago Ruíz, 2009)

L'avantatge de les fòbies emocionals és que la seva extinció arriba quan hi ha contacte continuat i directe amb l'estímul fòbic

- *“Me da igual que se casen, pero me da un poco de asco ver a dos chicos besándose”. (Chico, 2º E.S.O.).*
- *“Yo no podría estar con una amiga lesbiana” (Chica, 3º E.S.O.).*
- *“Si es gay deajo de hablarle. Me va a meter mano” (Chico, 1º E.S.O.).*
- *“Vale que lo sea, pero en mi casa no entra” (Chica, 2º E.S.O.).*
- *“Todos son muy tolerantes hasta que un compañero dice que es gay” (profesor).*

DIVERSITAT SEXUAL I DE GÈNERE

ELS ELEMENTS DE LA IDENTITAT SEXE/GENÈRICA

	NORMA	EXCLUSIONS
SEXE	MASCLE FEMELLA ↓ ↓	INTERSEXUALS
IDENTITAT DE GÈNERE	HOME DONA ↓ ↓	TRANSSEXUALS, TRANSGÈNERES
EXPRESSIÓ DE GÈNERE	MASCULÍ FEMENINA ↓ ↓	DONES NO FEMENINES, HOMES NO MASCULINS
ORIENTACIÓ SEXUAL	T'AGRADEN LES DONES T'AGRADEN ELS HOMES ↓ ↓	LESBIANA, GAI, BISEXUAL

MOVIMENTS LGTBI

Lluites i reptes

CANVIS I RECONeixEMENT LEGAL

- **1954**: Llei de *Vagos y Maleantes*
- **1970**: Llei de **Perillositat i Rehabilitació Social**
- **1978**: Constitució Espanyola, art. 14, afirma que no es pot discriminar a la ciutadania per raó de sexe
- **1983**: La cirurgia de reassignació sexual (C.R.S.) **deixa de considerar-se un delicte** a Espanya
- **1994**: Primer Registre de Parelles de Fet a Vitòria
- **1995**: El Codi Penal **despenalitza l'homofòbia** i elimina en les polítiques públiques els elements discriminatoris
- **1999**: **Primera Llei de Parelles de fet**, a Catalunya

CANVIS I RECONeixEMENT LEGAL

- **2005**: Llei 13/2005 per la qual es canvia el Codi Civil per permetre els **matrimonis entre persones del mateix sexe**
- **2007**: Llei 3/2007, reguladora de la rectificació registral de l'esment relatiu al sexe de les persones. **És necessari el diagnòstic de disfòria de gènere** - trastorn de la identitat de gènere. No exigeix cirurgia de reassignació genital però sí tractament mèdic 2 anys.
- **2014**: [Llei 11/2014](#), per a garantir **els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals** i per a eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia.

AVENÇOS RECENTS

Persones trans i intersex

En el àmbit de les administracions públiques de Catalunya, especialment **en l'àmbit educatiu, en l'universitari, sanitari i a les biblioteques** s'han d'establir per reglament les condicions perquè les persones trans i intersexuals siguin tractades i anomenades d'acord amb el nom del gènere amb el que s'identifiquen, encara que siguin menors d'edat.

ADOLESCENTS LGTBI

 Candela

*“En una etapa en la que los adolescentes heterosexuales aprenden a socializar,
los gays y las lesbianas aprenden a esconderse”**

- Tenen moltes dificultats per a trobar **informació fiable i positiva** sobre la pròpia sexualitat i identitat.
- Estan permanentment exposats/des a **actituds despectives cap a l’homosexualitat i la transsexualitat**, a models estereotipats i al silenci.
- **Creixen sense gaires referents**. És molt necessari generar-ne

**Hetrick, E.S. & Martin, A.D. (1985). Developmental issues and their resolution for gay and lesbian adolescents. Journal of Homosexuality, 14*

Adolescents LGTBI

- Tenen una **gran necessitat d'acceptació** dels seus iguals i de les persones adultes per tenir un autoconcepte positiu
- El **silenci de les persones adultes augmenta el seu sentiment de soledad i vulnerabilitat, en detriment de la seva autoestima i habilitats socials.**
- **Sortir de l'armari és una decisió complexa i difícil**, depenent del tipus de família, entorn afectiu i escolar.
- Sovint l@s adolescentes LGTBI **actuen negant la pròpia identitat** per por al rebuig i per la seva seguretat.

Però també...

- **Cada vegada més joves LGTBI surten de l'armari sense complexos**
- Solen ser joves amb una intel·ligència emocional molt gran i esperit crític
- El seu entorn es beneficia de la seva experiència per acollir la diversitat

BULLYING SOBRE JOVES LGTBI

Prevenció, detecció i intervenció

QUÈ ÉS EL BULLYING?

“Són aquells comportaments violents pels quals un alumne o una alumna queda exposada **repetidament** a l'exclusió, aïllament, amenaça, robatori, insults i agressions físiques i/o sexuals **per part dels seus iguals**(...). La víctima serà desqualificada i **deshumanitzada** i no podrà sortir per si mateixa d'aquesta situació. (...)

L'entorn d'iguals és conscient i testimoni d'aquesta situació i permet que succeeixi d'esquenes a les persones adultes que desconeixen la situació o, que a l'hora, la minimitzen o **decideixen ignorar-la** i que, per tant, són col·laboradors per omissió de l'assetjament”.

*Raquel Platero i Emilio Gómez
“Herramientas para combatir el bullying homofóbico”

BULLYING SOBRE JOVES LGTBI

Elements específics:

- La **invisibilització en el sistema educatiu** formal i el context social en general
- **Rebuig familiar** o falta de suport específic
- El **contagi de l'estigma** a qui dona suport
- Assetjament estructural, generalitzat i emparat en la **discriminació present al món adult**
- Víctimes: Invisibilitzades i necessitades d'aquesta invisibilitat
- La normalització de la LGTBIfòbia provoca una **interiorització negativa** de l'autoconcepte

QUI SÓN LES VÍCTIMES?

- Estudiants lesbianes, gais, bisexuals, intersexuals, transsexuals o transgènere
- Filles i fills de famílies homoparentals
- Professorat LGBTI
- Qualsevol estudiant que mostri una expressió de gènere no normativa

EL SILENCI

Segons l'estudi* promogut per l'Institut Català d'Estudis de la Violència en 2009 mostra que:

- 34'3% dels escolars homosexuals que va patir assetjament **no ho va explicar a ningú.**
- Dels que si ho van explicar:
 - 20% va recórrer a amigues
 - 17'4% a amics
 - 11'4% a la família
 - 11'4% al professorat
 - 2'8% a companys de classe
 - **2'8% al tutor/a**

“Experiències escolars a Catalunya d’adolescents Lesbianes, Gais, Bisexuals i Transsexuals i d’adolescents fill i filles de Famílies Lesbianes, Gais, Bisexuals i Transsexuals)

PROFESSORAT

Segons l'estudi de COGAM* el **41,8%** de l'alumnat sent que el professorat fa poc o gens davant els insults a els qui són o semblen LGTB.

Algunes històries de l'Informe de la FELGTB:

- “El professorat gairebé sempre es mantenia al marge, i quan intervenia et feien a tu sentir-te culpable de no saber integrar-te en la comunitat educativa”.
- “M'insultaven i els professors passaven de llarg”.
- “Li vaig voler explicar al meu professor de filosofia. Li vaig dir que era transsexual i que no em tractés de senyoreta perquè no m'agradava i no ho fes més. S'ho va prendre a broma”

**Realitzat amb 5.272 alumnes de Secundària dins del programa de tallers de RED EDUCA*

PROFESSIONALS

- Malgrat les bones intencions, sovint es troben amb moltes dificultats per a tractar la sexualitat i la diversitat afectiu-sexual amb **tranquil·litat i seguretat**.
- El llenguatge és essencial (“el que no s’anomena no existeix”) i s’ha de posar atenció en **no reproduir el sexisme i la discriminació cap al col·lectiu LGTBI**.
- Com a tot arreu, **hi ha professorat i professionals LGTBI**, que tenen l’oportunitat d’oferir un referent positiu per als/les adolescents. Però, en molts casos, es mantenen dins l’armari tant de cara a l’equip docent com a l’alumnat per por al rebuig.

FAMÍLIES

- En general pressuposen que els fills/filles **seran heterosexuats** i la seva identitat de gènere correspondrà amb el sexe de naixement.
- No saben **com reaccionar** quan descobreixen la seva preferència sexual o identitat de gènere.
- Sovint es donen sentiments de fracàs per **les expectatives** frustrades, de rebuig, d'incredulitat i de por.
- Amb el temps poden acceptar la nova realitat i restaurar el benestar del seu fill/filla i familiar.
- El seu suport és clau** en el desenvolupament de l'autoestima i la autoacceptació, a més de disminuir els comportaments de risc i la vulnerabilitat en front a la discriminació.

FAMÍLIES

Segons dades de l'informe de la FELGTB el **82%** dels alumnes que patien assetjament LGTBfòbic no va informar a la família, per:

- Vergonya
- Por al rebuig
- No ho veien necessari

Del 18% que sí ho va fer, més el 10% que va ser descobert:

- 27% no va rebre suport de la seva família
- 73% si (fonamentalment de la mare).

La xarxa formada per la família, el cercle d'amistats i el professorat és fonamental per a la prevenció d'aquesta violència.

DETECCIÓ

- Distingir la víctima del/s agressor/s
- Preguntar als companys i companyes de classe què està passant
- Fixar-se en les portes dels lavabos i parets dels passadissos, ja que solen donar informació

La víctima presenta:

- Baixa autoestima i inseguretat
- Comportament indecís i nerviós
- Trastorn emocional
- Baix rendiment escolar
- Aïllament i auto-exclusió (gimnàs, pistes, parc,...)

En casos extrems: agressivitat, depressió, conducta auto-lesiva, angoixa social, pensaments suïcides...

DETECCIÓ

- La diversitat sexual i de gènere continua sent un dels **primers motius d'assetjament a l'escola**
- Segons l'Informe de la FELGTB, el **17%** dels joves que pateixen assetjament escolar LGBTIfòbic **arriba a atemptar contra la seva vida.**

Ens trobem davant una realitat que no pot ser ignorada

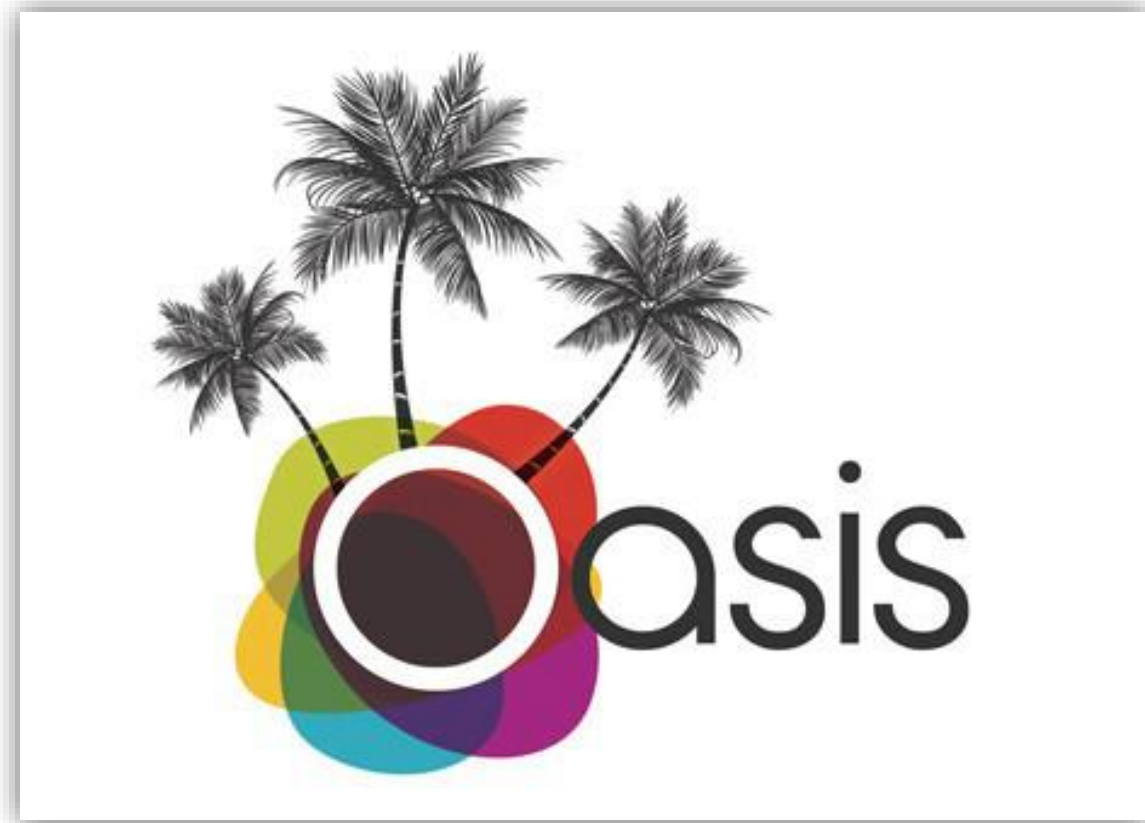
ESTRATÈGIES D'INTERVENCIÓ

- Donar credibilitat a la víctima
- Treballar a **tres nivells**:
 - Grup classe – Víctima – agressor/s
- Mètode **Pikas**
- Reunions de suport amb **mares, pares i professorat.**
- Cercle d'amistats
- Participació d'associacions
- Empoderament i suport a la víctima (no victimitzar)

...PERÒ SOBRETOT PREVENCIÓ

- **Educació emocional i en valors i sexual i afectiva**
- Mostrar-nos com a **persones aliades**
- **Educació** Tutories **O.A.S.I.S** (Orientació Afectiu Sexual i d'Identitat Sexual)
- Ressolució de conflictes
- Estratègia *Peer to peer*
- Activitats d'oci i temps lliure
- Ponts entre **escola i famílies**

Viure la diversitat com un valor positiu

Colònies d'estiu per a adolescents LGTBI

QUATRE EIXOS

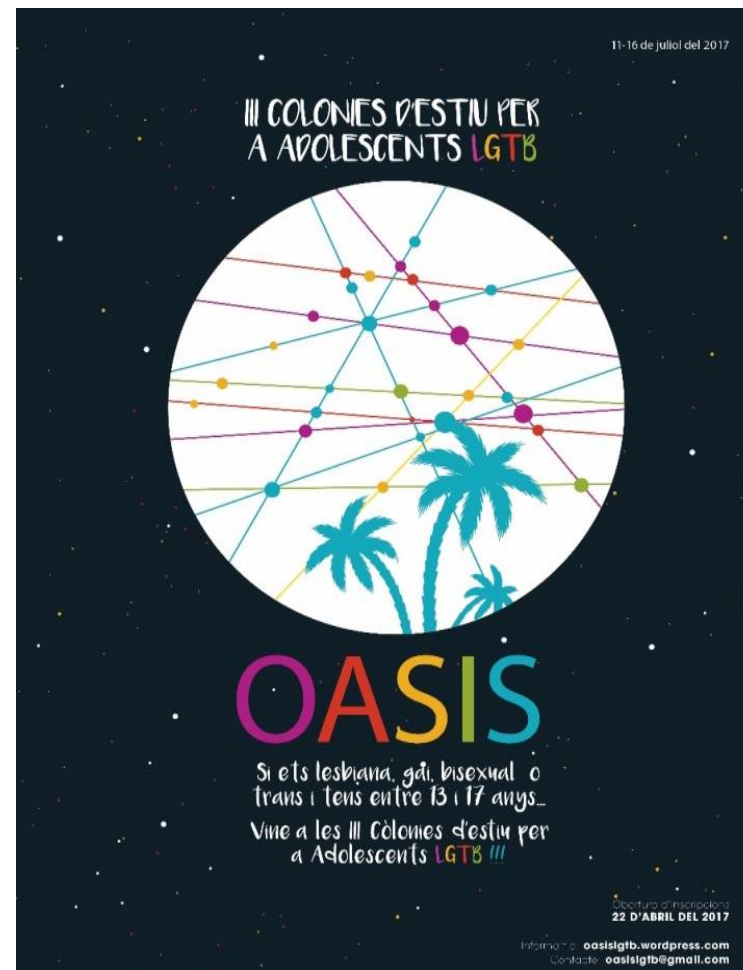
- La metodologia de **referents positius**
- **L'empoderament** i la cura
- La generació de **víncles entre iguals**
- Suport a les **famílies**

CAP A ON ANEM

- De l'efecte “bombolla” al projecte de lleure de continuïtat
- Suport emocional i impuls de l'activisme LGBTBI
- Alternatives a l'oci comercial
- Campanyes participatives i de qualitat

Organitza:

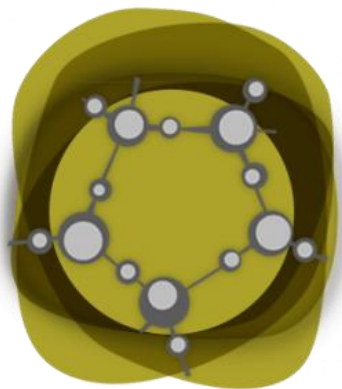

Col·labora:

Amb el suport de:

Moltes gràcies!!!

Web de Candela: www.candela.cat

Blog La Lore. Espai jove sobre sexualitats, relacions i gènere: <http://lalore.org>

OASIS: oasislgtb.wordpress.com

Facebook: <https://www.facebook.com/associaciocandela>

 Candela

4. PASSEM A LA PRÀCTICA

Eines i recursos

 Candela

Interseccionalitat

És una eina analítica per a estudiar, entendre i respondre a les maneres amb les que **el gènere es creua** amb altres identitats i com aquests creuaments contribueixen a **experiències úniques** d'opressió i privilegi

Claus per a treballar amb joves

- Contemplar, integrar i acollir la diversitat
- Donar veu i escoltar
- No jutjar
- Model integral: No caure en el biologicisme
- Autoestima, empoderament i límits
- Cultura del consentiment
- Segregar per sexes (si s'escau)
- Treballar les nostres creences i limitacions
- Treballar la nostra sexualitat
- Originalitat i creativitat

PROPOSTES DE SENSIBILITZACIÓ I PREVENCIÓ

RECURSOS PER A LA DERIVACIÓ I CIRCUITS

- Pautes per a la derivació
- Circuits d'atenció

BIBLIOGRAFIA RECOMANADA

- Guies i bibliografia per a adolescents i joves
- Guies i lectures per a professionals
- Guies per a mares i pares
- Webs dirigides a adolescents i joves
- Webs que contenen recursos pedagògics
- Entitats

Temàtiques a tractar (proposta de Candela):

- **Prevenió de relacions abusives** (amor romàntic i violències de gènere)
- **Ús de les noves tecnologies** (Sexting, ciberbullyng)
- **Treball per separat (Empoderament de les noies i masculinitats tòxiques)**
- **Sexualitat** des d'una perspectiva integral i integradora
- **Autoestima i habilitats personals**
- **Identitats i preferències sexuals.** Prevenió de lesbo-homo-trans-fòbia

DE CARA A LA PREVENCIÓ:

- **Estar presents a les xarxes**, utilitzar totes les seves característiques al nostre favor: audiència molt àmplia, ràpida expansió. Ex: [La Lore](#)
- **Tallers** de sensibilització i prevenció
- **Campanyes** per a dates senyalades
- **Treball en xarxa** amb altres entitats i recursos de l'entorn
- Com implicar a les famílies? I al professorat?

No tenir por a la creativitat: TOT ENS POT AJUDAR!

BIBLIOGRAFIA RECOMANADA

Anar a l'apartat de RECURSOS de la nostra web, hi trobaràs:

- Guies i bibliografia per a adolescents i joves
- Guies i lectures per a professionals
- Guies per a mares i pares
- Webs dirigides a adolescents i joves
- Webs que contenen recursos pedagògics
- Entitats

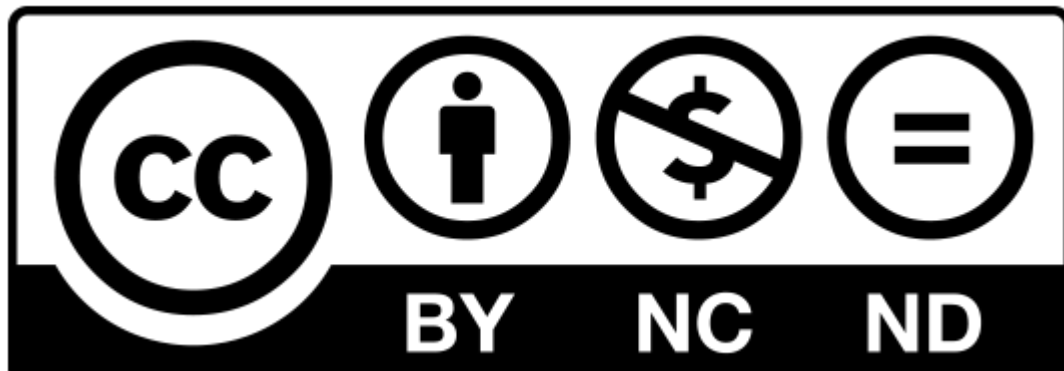
I molts materials més!!

CONEIXEMENT COL·LECTIU!

Hola! Si fas servir aquest material no t'oblidis de la cultura Creative Commons. Compartim i creem coneixement des del reconeixement.

Cita l'autoria – No treguis beneficis – Comparteix sense modificar – Utilitza aquestes llicències

TÉRMINOS Y CONDICIONES

BY

Attribution **Atribución**

Otros pueden copiar, distribuir, mostrar, ejecutar y mezclar tu trabajo si ellos mencionan tu nombre si lo solicitas.

ND

No Derivative Works **No modificar**

Otros pueden copiar, distribuir, mostrar o ejecutar copias exactas tu trabajo, pero no modificarlas.

SA

Share Alike **Misma licencia**

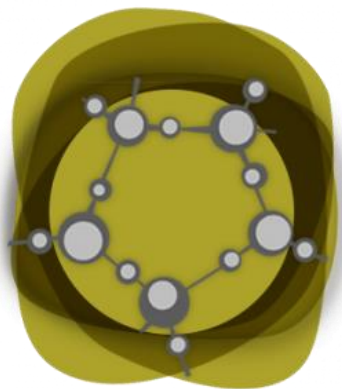
Otros pueden distribuir tu trabajo solamente bajo una licencia idéntica a la que escojas para tu trabajo.

NC

Non-Commercial **No comercial**

Otros pueden copiar, distribuir, mostrar, ejecutar o modificar tu trabajo pero solo para propósitos no comerciales.

Moltes gràcies!!!

Web de Candela: www.candela.cat

Blog La Lore. Espai jove sobre sexualitats, relacions i gènere: <http://lalore.org>

OASIS: oasislgtb.wordpress.com

Facebook: <https://www.facebook.com/associaciocandela>

 Candela